

Rahoitusleikkaukset valtakunnallisena muutosvoimana

- **Katsaus taiteen ja kulttuurin vapaan kentän rahoitusleikkauksiin ja
niiden alueelliseen kohdentumiseen**

Severi Nokela & Sakarias Sokka
Kulttuuripolitiikan tutkimuskeskus CUPORE

Yleishyödyllisten yhteisöjen parlamentaarisen neuvottelukunnan kokous
25.11.2025

Tarkastelussa mukana olevat avustusmuodot.

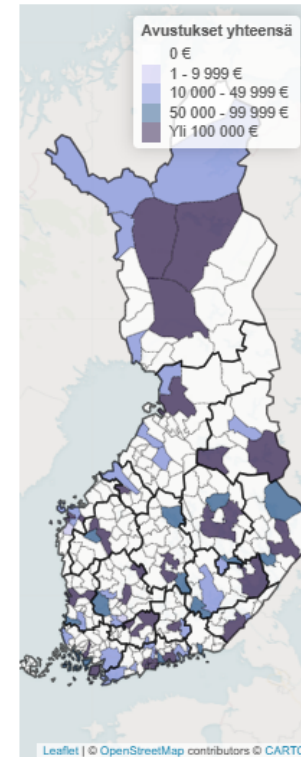
Tyyppi	Lähde	Avustus
Festivaali	OKM	Yleisavustukset valtakunnallisten ja kansainvälisten taide- ja kulttuurifestivaalien toimintaan
Festivaali	SES	Elokuvafestivaalin toimintatuki
Festivaali	Taike	Festivaaliavustukset
Yhteisö	Museovirasto	Yleisavustukset kulttuuriperintöalan yhteisöjen toimintaan
Yhteisö	OKM	Yleisavustukset taiteen ja kulttuurin valtakunnallisten yhteisöjen toimintaan
Yhteisö	OKM	Yleisavustukset lastenkulttuurin tukemiseen
Yhteisö	OKM	Yleisavustukset kulttuuriseen ulkosuomalaistoimintaan tai suomalais-ugrilaiseen kansainväliseen kulttuuriyhteistyöhön
Yhteisö	OKM	Yleisavustus erälle erikoismuseoille
Yhteisö	Taike	Avustukset kulttuurisen moninaisuuden edistämiseen ja rasismiin vastaiseen toimintaan
Yhteisö	Taike	Avustukset osallisuuden ja kulttuurihyvinvoinnin edistämiseen
Yhteisö	Taike	Erityisavustukset kulttuurilehdille
Yhteisö	Taike	Taiteenalojen erityisavustukset
Yhteisö	Taike	Taiteenalojen toiminta-avustukset
Muut	OKM	Hankeavustukset kulttuuriviennin edistämiseen
Muut	OKM	Hankeavustukset visuaalisten taiteiden, arkkitehtuurin sekä muotoilun kehittämishankkeisiin
Muut	OKM	Hankeavustus lastenkulttuurin innovatiivisten hankkeiden toteuttamiseen
Muut	Taike	Erityisavustukset prosenttiperiaatteen mukaisiin taidehankkeisiin

Visualisointi

Kaikki avustukset, 2025

Hakija	Myönnetty	Kunta
FRAME-säätiö*	747 000€	Helsinki
Savonlinnan Oopperajuhlien kannatusyhdistys ry	660 000€	Savonlinna
Tanssin talo säätiö sr	600 000€	Helsinki
Konserttikeskus ry	560 000€	Helsinki
Sirkuksen ja tanssin tiedotuskeskus ry	556 000€	Helsinki
Bulevardin Teatteriyhdistys ry	450 000€	Helsinki
Suomalaisen Kirjallisuuden Seura ry	444 000€	Helsinki
Music Finland ry*	425 000€	Espoo
AD-museo Oy	401 000€	Helsinki
Pohjola-Norden ry; Pohjola-Norden rf	375 000€	Helsinki

Previous 1 2 3 4 5 ... 46 Next

* = hakija sai useampaa kuin yhtä avustusta vuonna 2025

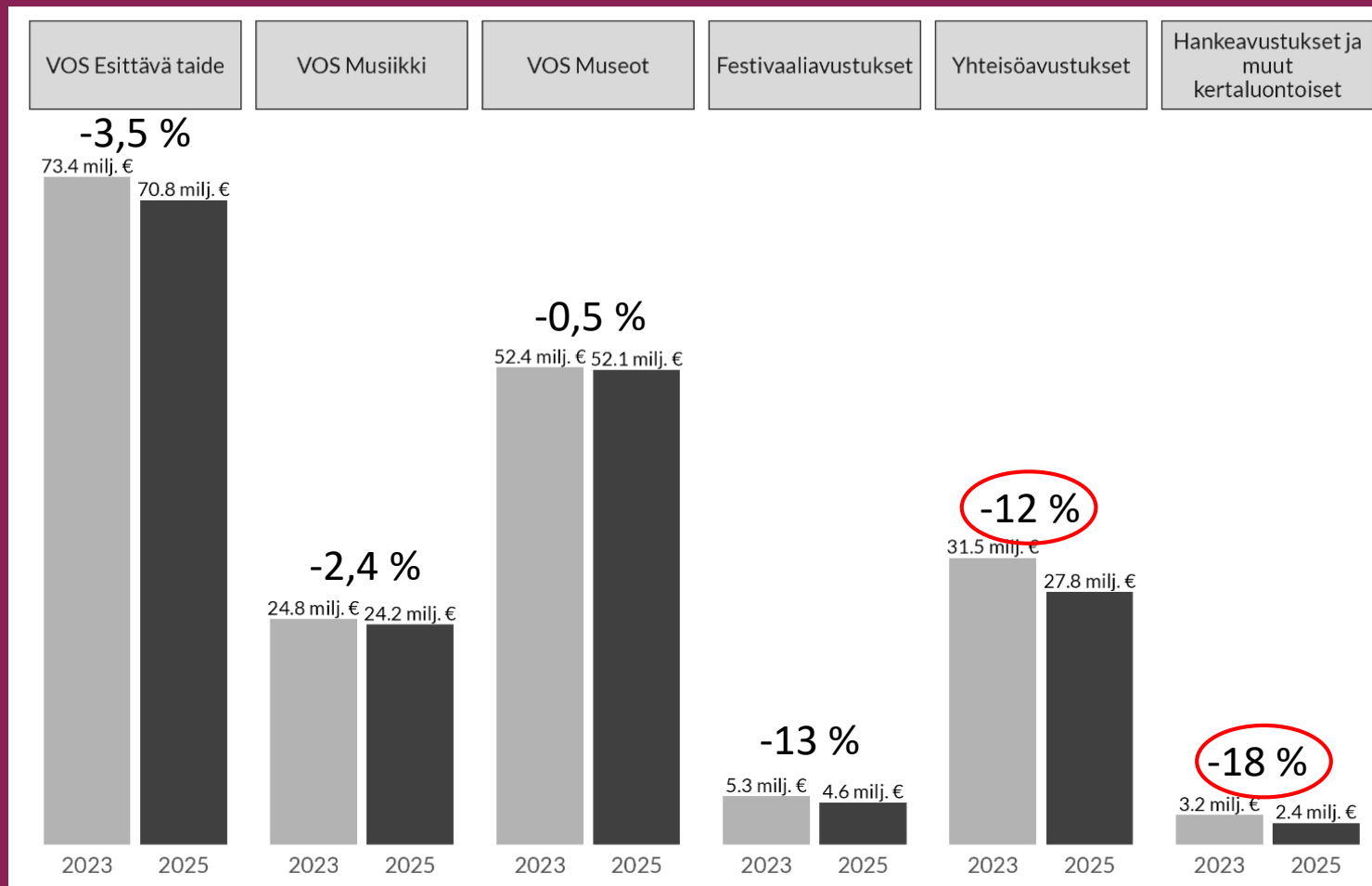
** = hakija siirrettiin avustusmuodolta toiselle, [kts. lisätieto](#)

Taulukon 4 alinta riviä ovat mukana vain kokonaisluvuissa, eivät vuosien -23 ja -25 välisten muutosten kuvauksissa, koska niiden muutosta ei ollut järkevää seurata vuosien välillä.

Mukana ei ole lainkaan esimerkiksi ns. joululahjarahoja eikä mm. Suomen kulttuuri-instituuteille ulkomailla myönnettyä rahoitusta.

- 2,6 miljoonan euron leikkaukset esittävän taiteen valtionosuuksiin, noin 600 000 euroa musiikin valtionosuuksiin, ja noin 270 000 euroa museoiden valtionosuuksiin. HUOM!: Muutokset näyttävät melko maltillisilta siksi, että vielä vuosien 2023 ja 2024 välillä valtionosuudet nousivat (vuodesta 24 vuoteen 25 valtionosuudet pienenevät yhteensä noin 7,3 miljoonaa euroa).
- Tarkastelumme kattamia yhteisötoimijoille ja muulle vapaalle kentälle suunnattuja valtionavustuksia (ml. festivaaliavustukset) leikattiin vuodesta 2023 vuoteen 2025 noin viisi miljoonaa euroa.

Kuvio 1. Valtionosuustoimijat ja vapaa kenttä, muutos valtion rahoituksessa 2023 → 2025.

24.10.2025 OKM uutisoi valtionosuusrahoituksen muutoksista vuodelle 2026:

- Museoiden valtionosuudet vuonna 2026 ovat 3,54 miljoonaa euroa suuremmat kuin vuonna 2025.
- Esittävän taiteen valtionosuudet kasvavat vuodesta 2025 yhteensä noin 4,2 miljoonaa euroa.

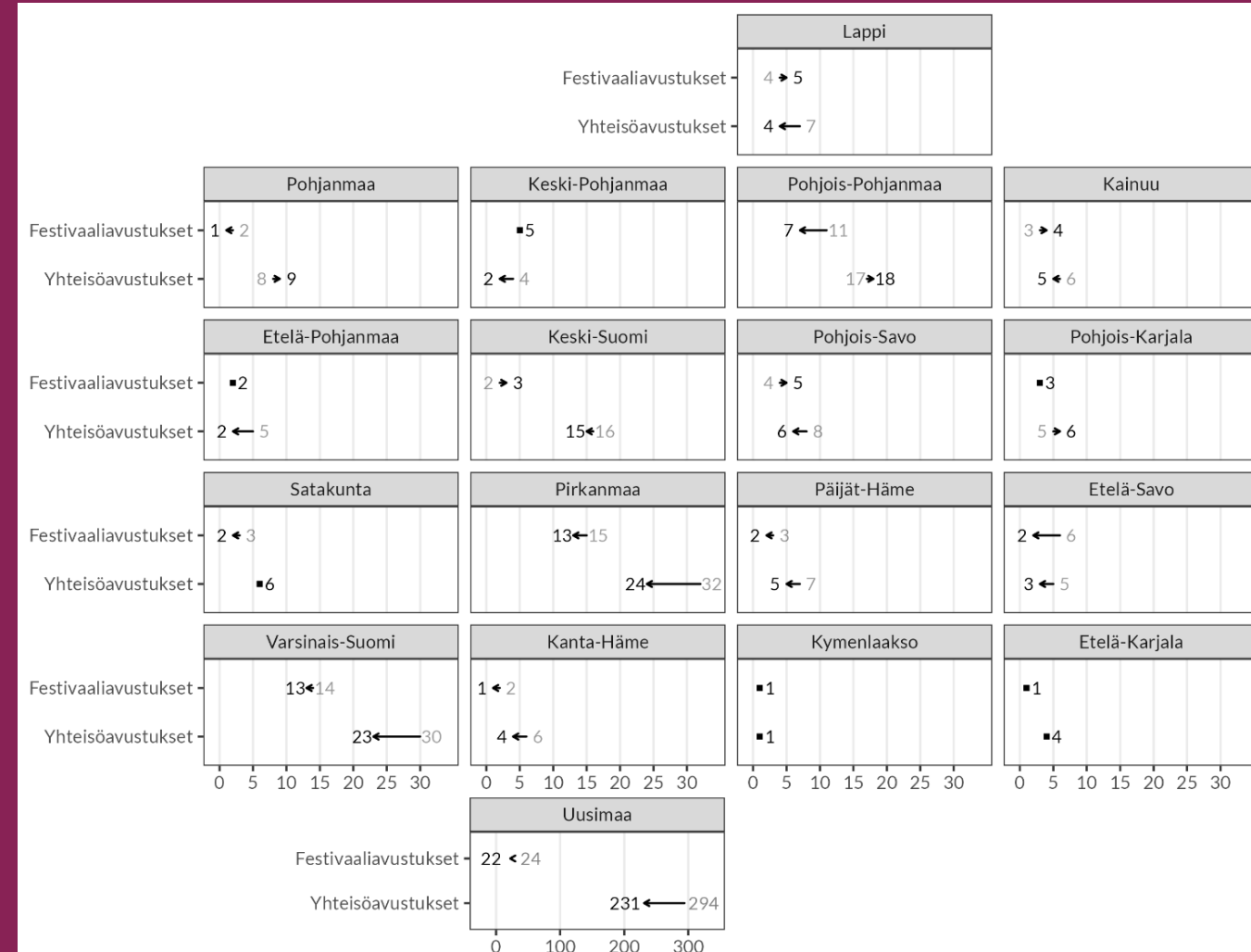
- Pohjois-Karjala on ainoa maakunta, johon kohdennettu summa kasvoi hieman.
- Maakuntatasolla pienin leikkaus Pohjanmaalla (23 712 euroa / 4 promillea).
- Suurimmat euromääräiset leikkaukset osuivat Uudenmaan maakuntaan (4 326 656 euroa).
- Suhteellisesti eniten leikattiin Etelä-Pohjanmaalta ja Kymenlaaksosta (8,2 %).

Taulukko 1. Tarkasteltujen valtionavustusten ja -osuuksien muutos vuosien 2023 ja 2025 välillä.

Maakunta	Avustukset 2023 (€)	Avustukset 2025 (€)	Muutos €	Muutos-%
Pohjois-Karjala	3 789 932	3 858 895	68 963	+2 %
Pohjanmaa	5 775 256	5 751 544	-23 712	0 %
Lappi	6 938 355	6 855 863	-82 492	-1 %
Pirkanmaa	22 636 971	22 207 943	-429 028	-2 %
Päijät-Häme	6 976 289	6 782 019	-194 270	-3 %
Keski-Suomi	7 882 545	7 630 736	-251 809	-3 %
Varsinais-Suomi	16 812 898	16 248 403	-564 495	-3 %
Kainuu	3 024 741	2 889 967	-134 774	-4 %
Pohjois-Savo	7 141 755	6 802 035	-339 720	-5 %
Pohjois-Pohjanmaa	7 735 290	7 321 252	-414 038	-5 %
Uusimaa	72 652 378	68 325 722	-4 326 656	-6 %
Satakunta	6 171 084	5 799 639	-371 445	-6 %
Kanta-Häme	4 336 273	4 062 021	-274 252	-6 %
Etelä-Karjala	2 856 655	2 658 349	-198 306	-7 %
Etelä-Savo	4 750 909	4 413 670	-337 239	-7 %
Keski-Pohjanmaa	2 547 365	2 364 055	-183 310	-7 %
Etelä-Pohjanmaa	2 861 900	2 632 487	-229 413	-8 %
Kymenlaakso	4 935 848	4 528 581	-407 267	-8 %

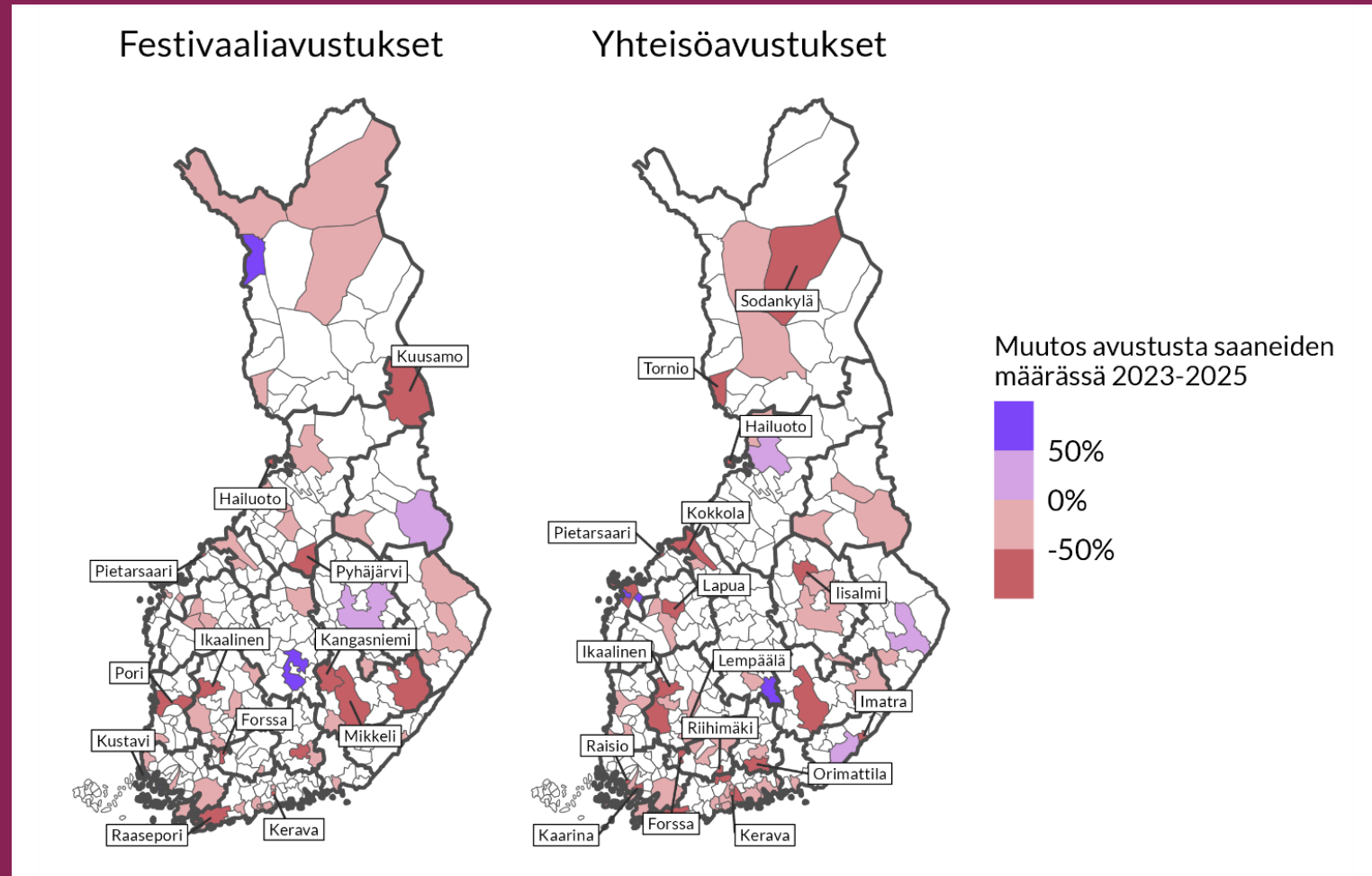
- **Lukumäärissä** maakuntien välillä **valtavat erot**.
- Siinä missä Kymenlaaksossa puhutaan yksittäisistä rahoituksen saajista, Uudellamaalla yhteisöavustusten saajia on satoja ja pelkkä avustettujen yhteisöjen lukumäärän väheneminen suurempi kuin Pirkanmaan ja Varsinais-Suomen avustuksen saajien lukumäärä yhteensä.
- **Festivaaliavustukset** ovat **jakautuneet** selvästi **tasaisemmin** ympäri maan.

Kuvio 3. Muutos festivaali- ja yhteisöavustuksien saajissa (lkm) 2023–2025 maakunnittain.

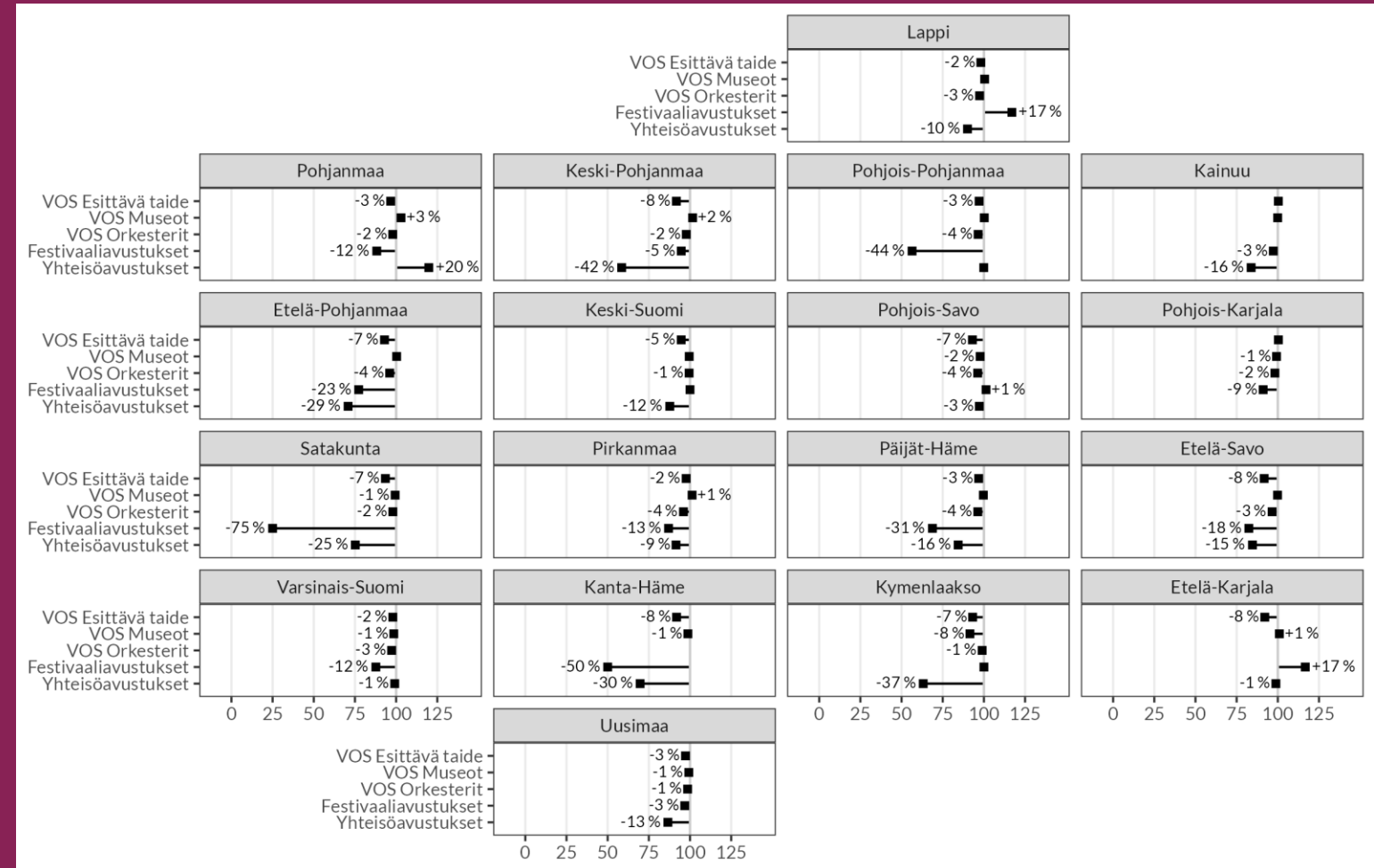
Kuvio 4. Muutos festivaali- ja yhteisöavustusten saajissa kunnittain 2023–2025. Karttaan nimetyissä kunnissa kaikki aikaisemmin avustetut menettivät avustuksensa.

- Sekä festivaali- että yhteisöavustukset päättyivät Hailuodossa, Ikaalisissa, Keravalla ja Pietarsaarella.
- Avustusten lakkauttamisten syitä emme tässä yhteydessä pysty avaamaan.

- Etenkin sellaisissa maakunnissa, joissa toimijoiden määrä on lähtökohtaisesti pieni, leikkauksilla voi olla kauaskantoisia seurauksia, joita on puuttuvien tietojen vuoksi ollut toistaiseksi hyvin vaikeata edes arvuutella.
- Muutokset näkyvät suurimpina niissä maakunnissa, joissa jo lähtökohtaisesti niukasti festivaali- ja yhteisöavustuksia.
- Suurimmat vos-rahoituksen muutokset osittain samoilla alueilla.

Kuvio 5. Muutos valtionosuustoimijoiden rahoituksessa ja festivaali- ja yhteisöavustuksissa maakunnittain 2023–2025. Kuvassa 100 vastaa vuoden 2023 tasoa.

Muutamia nostoja

- *”Kulttuurilehtitukea on viimeisen kahden vuoden aikana saksittu yhteensä 23 prosenttia, 885 000 eurosta 680 000 euroon. Vielä vuonna 2023 tuen saajia oli 55, kun vuonna 2025 niitä on enää 24.”*
(<https://voima.fi/blogit/vieraskirja/2025/leikkaukset-iskevat-kulttuurikeskusteluun/>)
- Taiken lasten- ja nuortenkulttuurin määräraha vuodelle 2025 oli 21 prosenttia pienempi kuin vuonna 2024.
(<https://www.taike.fi/fi/uutiset/taike-paatti-vuoden-2025-maararahojen-jakautumisesta-tukimuodoille-ja-taiteenaloille>)

- Ns. vapaa kenttä on ottanut vastaan iskut sekä ensimmäisenä että ollut suurimpien leikkausten kohde.
- Valtion taiteilija-apurahoihin ei ole koskettu (apurahalaki taustalla), mutta taitelijoiden kohdeapurahoihin on.
- Valtion rahoitus maakuntiin on Uttamaata lukuun ottamatta vaatimatonta, katsotaanpa sitten OKM:n avustuksia tai Taiken kohdennuksia. Ainakin Taiken osalta on perusteltua puhua keskittämistendenssistä.
- 1960-luvulla visioiduista maakuntatason taidetta ja kulttuuria tukemaan tarkoitetuista tukirakenteista (alueelliset taidetoimikunnat sekä SKR:n maakuntarahastot) on voimissaan enää toinen.

Tuloksia: vaikutukset ja vaikuttavuus?

- Yhteisöille harkinnanvaraiset avustukset ovat merkittävä tulonlähde. JY:n kyselyraportin (Manninen ym. 2025) aineistossa ne muodostivat keskimäärin 39 % harkinnanvaraista avustusta saaneiden vastaajien budjetista. 40 % vastaajista ilmoitti leikkausten vähentäneen työllisten määrää organisaatiossaan.

- Vaikuttavuudella viitataan yleisesti siihen, miten toteutettu toiminta edistää sille asetettuja tavoitteita. Jää nähtäväksi, miten taiteen ja kulttuurin rahoitusleikkaukset toteuttavat hallitusohjelman laajempia tavoitteita, mutta valistuneena arviona uskallamme lausua: huonosti.
- Työllisyyden osalta leikkausten välittömät vaikutukset ovat ilmiselvästi negatiivisia.
 - Esimerkiksi YLEn sopeutustoimet ovat johtaneet henkilöstömäärän vähenemiseen ensin noin 363 ihmisellä, joista enintään 184 on irtisanottuja. (<https://yle.fi/a/74-20165210>; <https://yle.fi/aihe/a/20-10008768>)
 - Valtion tuottavuusohjelman myötä taiteen ja kulttuurin toimialan virastojen toimintamäärärahoja vähennettiin vuodelle 2025 yhteensä 1 815 000 eurolla.
 - Valtionosuuksien säästöt leikkasivat yli 250 laskennallista henkilötyövuotta vuodesta **2024** vuoteen 2025. (<https://valtioneuvosto.fi/-/1410845/esittavan-taiteen-ja-museoiden-valtionosuudet-vahvistettu-vuodelle-2025>)

- Tarkastelemamme valtionavustukset ovat vähentyneet vuodesta 2023 vuoteen 2025 viidellä miljoonalla eurolla. Mittakaava on suhteessa rahoituksen kokonaisuuteen selvästi merkittävämpi kuin vastaavalla jaksolla toteutetut valtionosuuksien leikkaukset.
- Valtionosuuksien yhteydessä henkilötyövuoden arvonlisäveroton hinta on musiikissa 58 566 euroa ja muissa esittävässä taiteissa 65 274 euroa. Käyttämällä näiden lukujen keskiarvoa (61 920) noin 5 000 000 euron leikkaus tarkoittaa 80 henkilötyövuotta.
- Koska vapaiden ryhmien tulotaso voi jäädä jälkeen valtionosuuden laskennallisesta henkilötyövuoden tasosta, on avustusleikkausten negatiivinen vaikutus taiteen ja kulttuurin työllisyyteen tätä suurempi.

”Leikkaukset osuivat jäseniltämme kerätyn tiedon perusteella kentän rakenteiden vuoksi erityisen ankarasti työnantajiin, jotka palvelevat yleisöjä suurimpien kaupunkien ulkopuolella tai tarjoavat esityksiä erityisryhmille, kuten lapsille, ikääntyneille tai viittomakielisille katsojille. Vaikutukset alan freelancerien työllisyyteen olisivat mittavat, mutta vaikutukset kohdistuisivat sopimussuhteiden ja yhteistyön vuoksi laajasti myös muihin toimijoihin, myös muilla toimialoilla.”

<https://www.teatterikeskus.fi/blog/vapaaseen-kenttn-kohdistuvat-leikkaukset-vaarantavat-esittvn-taiteen-tulevaisuuden-suomessa>

- Hollannissa taiteen ja kulttuurin julkista rahoitusta leikattiin merkittävästi 2010-luvun alkupuolella.
- Valtio leikkasi kulttuuribudjettiaan 20 prosenttia. Alueatasolla leikkaukset olivat suurimmillaan jopa 40 prosenttia. Myös kunnissa, jotka ovat Hollannissakin merkittäviä kulttuurin rahoittajia, kulttuurirahoitusta leikattiin keskimäärin 7 prosenttia vuosina 2011–2015.
- Kokonaisuutena leikkaukset aiheuttivat useiden laitosten, teattereiden ja taidekeskusten sulkemisia, yhdistymisiä, ja myös konkursseja. Suomessa artikuloi tuun yksityisen kulutuksen lisäämistavoitteeseen nähden on kiinnostavaa, että myös kulttuurituotteiden kulutus laski. Harrastajakulttuurin ja taideopetuksen osallistujamäärät vähenivät, samoin kulttuurialojen työpaikat.

<https://catalogus.boekman.nl/pub/P15-0369.pdf>

- Pohjoismaisessa kontekstissa populismi, kulttuurisisältöihin asti ulottuva polarisaatio, digitalisaatio, kestävyyskysymykset, kulttuurinen moninaistuminen, kulttuurin merkitys demokratialle ja muulle yhteiskuntakehitykselle, ja viimeisimpänä kulttuurin rooli konflikteihin varautumisessa ovat kaikille maille yhteisiä kulttuuripolitiikan kysymyksiä.
- Aktiivinen ja samalla riittävän vakaa kansalaisyhteiskunta on yksi suomalaisen ja myös pohjoismaisen yhteiskuntajärjestyksen kulmakivi. Siksi Suomen osalta juuri kansalaisyhteiskunnan piirissä toimivien ja jo ennalta heikkojen yhteisöjen heikentäminen on huolestuttavaa.

Yhteystiedot

Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätiö sr
Y-tunnus: 1771249-3

Pitkäsillanranta 3 B
00530 Helsinki

Yhteyshenkilö:
Sakarias Sokka
+358 50 387 2728
sakarias.sokka@cupore.fi